

เอกสารประกอบการสอน: การออกแบบตัวอักษร (Typography & Typeface Design)

บทนำ

- ความหมายของการออกแบบตัวอักษร (Type Design vs Typography)
 - ความสำคัญของตัวอักษรในงานออกแบบสื่อสาร
 - ตัวอักษรในฐานะเครื่องมือทางวัฒนธรรมและการสื่อสาร
-

1. พื้นฐานการออกแบบตัวอักษร

- องค์ประกอบของตัวอักษร (เส้นตั้ง, เส้นนอน, counter, serif, terminal ฯลฯ)
 - โครงสร้าง (structure) และสัดส่วน (proportion)
 - ระบบเส้นบรรทัด (baseline, x-height, ascender, descender)
-

2. การจำแนกประเภทตัวอักษร

- Serif, Sans-serif, Slab Serif, Script, Display
 - การจำแนกตามประวัติศาสตร์ (Humanist, Transitional, Modern, Postmodern)
 - ตัวอักษรไทย: ลายสื่อ, อักษรไทยแบบโบราณ, การพัฒนาสู่สมัยใหม่
-

3. หลักการออกแบบตัวอักษรใหม่

- การสร้างคอนเซปต์และแรงบันดาลใจ
 - Mood & Tone ของตัวอักษร
 - การสเก็ตช์เบื้องต้น (จากมือ → ดิจิทัล)
 - ซอฟต์แวร์พื้นฐาน: FontLab, Glyphs, Illustrator + Fontself
-

4. ระบบและการจัดการ

- Kerning และ Spacing
- Hinting และการแสดงผลบนหน้าจอ

- การทดสอบ readability และ legibility
 - การทดลองใช้งานในสื่อต่างๆ (print, screen, motion)
-

5. การประยุกต์ใช้และงานสร้างสรรค์

- โลโก้และอัตลักษณ์องค์กร
 - งานบรรจุภัณฑ์และสื่อโฆษณา
 - การใช้ตัวอักษรในการเล่าเรื่อง (expressive typography, kinetic type)
-

6. กรณีศึกษา

- นักออกแบบตัวอักษรที่สำคัญ (Claude Garamond, Hermann Zapf, Adrian Frutiger, คองคังด์ กิรติกร ฯลฯ)
 - Typeface ที่ทรงอิทธิพล (Helvetica, Times New Roman, TH Sarabun, คัดสรร ฯลฯ)
-

7. แบบฝึกหัด

1. **Sketch Exercise:** ออกแบบตัวอักษรภาษาไทย/อังกฤษจากแรงบันดาลใจในวัตถุธรรมชาติ
 2. **Digital Font:** ทดลองสร้างชุดตัวอักษร A-Z, ก-ฮ อย่างน้อย 1 แบบ
 3. **Application:** นำตัวอักษรไปใช้ในโปสเตอร์/โลโก้ พร้อมอธิบายที่มาและคอนเซปต์
-

เอกสารอ้างอิง

- Bringhurst, R. *The Elements of Typographic Style*
- Samara, T. *Typography Workbook*
- หนังสือและบทความวิชาการด้านตัวอักษรไทย
- เว็บไซต์: typography.com, fonts.google.com